

กิจกรรม	กิจกรรม	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนนักเรียนผู้เข้าร่วมกิจกรรม (คน)			ร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรมลด ละ เลิกบุหรี่		
			ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
	3. การแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ระหว่างนักเรียนด้วยกันและนำเสนอครู							
4. Action stage	กิจกรรมลงมือทำ							
5. Maintenance stage	1. ครู เจ้าหน้าที่ ผู้ปกครอง ต้องคอยดูและให้คำแนะนำ และให้กำลังใจแก่นักเรียน							
6. Termination stage	2. นักเรียนจะต้องบันทึกพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของตนเอง และรายงานผลต่อครู เป็นระยะ กิจกรรมดำรงการปฏิบัติ 3. ครู ติดตามผลการเลิกสูบบุหรี่ของนักเรียน กิจกรรมสิ้นสุด 4. ครูให้รางวัลหรือยกย่องชมเชยนักเรียนที่สามารถเลิกสูบบุหรี่ได้สำเร็จ	50	27	32	38	54	64	76
เฉลี่ย						47	50	71.5

จากตารางที่ 4.5 จะพบว่า จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ในขั้นตอนที่ 4-6 เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องกัน และโดยเฉลี่ยในครั้งที่ 3 ของการจัดกิจกรรมแต่ละขั้นตอนจะมีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น โดยในขั้นตอนสิ้นสุดการจัดกิจกรรมจะมีจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเลิกสูบบุหรี่โดยรวม คิดเป็นร้อยละ 71.5 แสดงให้เห็นว่าการประยุกต์ใช้ทฤษฎีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสามารถช่วยให้นักเรียนผู้สูบบุหรี่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยการเลิกสูบบุหรี่หรือลดปริมาณการสูบได้จากการเก็บข้อมูลแบบบันทึกกิจกรรมผู้เลิกสูบบุหรี่ในการศึกษาที่ผ่านมา โดยนักเรียนร้อยละ 71.5 ที่ได้ปฏิบัติตามจนถึงขั้นตอนสุดท้ายจะมีทั้งผู้ที่เลิกบุหรี่ได้และผู้ที่ลดปริมาณลง หมายความว่ามีการเคลื่อน stage ไปข้างหน้า ส่วนที่เหลือยังไม่มีการพัฒนาและอยู่ในขั้นตอนเดิม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการสูบบุหรี่ของนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู และ 2) เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การลด ละ เลิกสูบบุหรี่ตามแนวทางของนักเรียนในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการศึกษาสภาพการสูบบุหรี่ของนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

1. ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพการสูบบุหรี่ของนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครูใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่ และ ด้านที่ 2 ด้านทัศนคติการสูบบุหรี่ โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม จากประชากร 776 คน ได้รับกลับคืนมา 482 คน คิดเป็นร้อยละ 62.11

2. ผลการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพการสูบบุหรี่ของนักเรียนในโรงเรียน สุขภาวะโดยแบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ภาพรวมของการแสดงความคิดเห็นด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$, S.D = 0.81)

2.2 ด้านทัศนคติการสูบบุหรี่ ภาพรวมของการแสดงความคิดเห็นของทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D = 0.78)

ผลการศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การลด ละ เลิกสูบบุหรี่ตามแนวทางของนักเรียนในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

1. ผลการทำแบบทดสอบฟาเกอร์สตรอม เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยใช้วัดระดับสารนิโคตินของนักเรียน เพื่อแบ่งระดับของการติดนิโคตินโดยใช้แบบทดสอบวัดก่อนการทำกิจกรรมตามขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อเลิกสูบบุหรี่และหลังทำกิจกรรม ช่วงคะแนนที่มีจำนวนนักเรียนมากที่สุดคือ ช่วง 4-5 คะแนน หมายความว่า เป็นช่วงที่นักเรียนมีระดับสารนิโคตินในระดับปานกลาง โดยก่อนทำกิจกรรมตามขั้นตอนการเลิกสูบบุหรี่จะมีจำนวนนักเรียน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 62 และหลังกิจกรรมมีจำนวนนักเรียน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 46 โดยจะพบว่าหลังทำกิจกรรมจำนวนนักเรียนที่มีระดับ

การติดสารนิโคตินสูง สูงมากมีจำนวนลดลงด้วย และนักเรียนที่ไม่มีระดับสารนิโคตินเลยมีจำนวนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 44

2. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการลด ละ เลิกสูบบุหรี่ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมลด ละ เลิกสูบบุหรี่ 6 ขั้นตอนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อปรับพฤติกรรมสูบบุหรี่ของตนเองให้สามารถเลิกสูบบุหรี่ให้ได้ โดยจะมีการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด 3 ครั้ง จะพบว่าในแต่ละครั้งจะมีการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักเรียนที่ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อปรับพฤติกรรมของตนเอง โดยเฉลี่ยการจัดกิจกรรมทั้ง 3 ครั้งจะพบว่ามีแนวโน้มของการจำนวนนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 71.5

อภิปรายผล

ผลการศึกษาสภาพการสูบบุหรี่ของนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

1. ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพการสูบบุหรี่ของนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่ และด้านที่ 2 ด้านทัศนคติการสูบบุหรี่ โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม จากประชากร 776 คน ได้รับกลับคืนมา 482 คน คิดเป็นร้อยละ 62.11 และมีจำนวนนักเรียนชายในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มากที่สุด แสดงให้เห็นว่ามีแนวโน้มในพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ช่วงอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นช่วงอายุที่มีแนวโน้มในการสูบบุหรี่สูง สอดคล้องกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่ได้สำรวจอัตราการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป โดยจังหวัดร้อยเอ็ดซึ่งเป็นจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียนธวัชบุรีวิทยา ที่มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นอันดับ 4 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ผลการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาวะในโรงเรียนโดยแบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ภาพรวมของการแสดงความคิดเห็นด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$, S.D = 0.81) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในปัจจุบันพฤติกรรมการสูบบุหรี่เป็นพฤติกรรมที่สามารถเลียนแบบได้ง่าย และการซื้อขายหรือการกระทำตามกฎหมายในการซื้อขายบุหรี่ให้กับเด็กและเยาวชนไม่สามารถบังคับผู้ประกอบการได้ทุกกลุ่ม ทำให้อัตราการสูบบุหรี่ยังมีสูงในท้องถิ่นต่าง ๆ หรือในพื้นที่ที่ไม่ได้รับการดูแล เช่น ชุมชนแออัด และปัจจุบันเด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงความรู้และวิธีการ ตลอดจนข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ได้ง่าย จึงอาจเกิดพฤติกรรมการเลียนแบบ ซึ่งสอดคล้องกับ นนทรี สัจจาธรรม (2555) ที่ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติและความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนของความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ หรือพฤติกรรมการสูบบุหรี่ได้

2.2 ด้านทัศนคติการสูบบุหรี่ ภาพรวมของการแสดงความคิดเห็นของทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D = 0.78) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนมีทัศนคติที่ดีกับการสูบบุหรี่ หรือไม่ได้คิดว่าการสูบบุหรี่เป็นเรื่องไม่ดี และมีบางทัศนคติที่เกิดจากความเชื่อต่อกันมา หรือความเคยชินจากการพบเห็นตัวอย่างของคนที่สูบบุหรี่ และปัจจุบันนักเรียนสามารถศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ได้ง่ายจึงทราบถึงโทษของการสูบบุหรี่และทราบถึงวิธีป้องกันหรือการหลีกเลี่ยงจึงทำให้มีทัศนคติที่เป็นเชิงบวกกับการสูบบุหรี่ในบางประเด็นของข้อคำถามจากแบบสอบถาม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บังอร ดวงรัตน์ (2541 : 99-100) ที่ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติ เพื่อป้องกันการเสพยาสูบของนักเรียน จึงอธิบายได้ว่า นักเรียนที่มรทัศนคติในเชิงบวกเกี่ยวกับบุหรือนั้นได้รับความรู้เกี่ยวกับพิษของบุหรี่ และข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ทำให้รู้สึกถึงวิธีการหลีกเลี่ยงอันตรายหรือมองว่าการสูบบุหรี่เป็นเรื่องธรรมดา

ผลการศึกษากิจการกรรมการเรียนรู้การลด ละ เลิกสูบบุหรี่ตามแนวทางของนักเรียนในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

1. ผลการทำแบบทดสอบฟาเกอร์สตรอม เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยใช้วัดระดับสารนิโคตินของนักเรียน เพื่อแบ่งระดับของการติดนิโคตินโดยช่วงคะแนนที่มีจำนวนนักเรียนมากที่สุดคือ ช่วง 4-5 คะแนน ทั้งก่อนและหลังทำกิจกรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจำนวนนักเรียนที่มีสารนิโคตินในระดับสูงและสูงมากมีจำนวนลดลง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนสามารถหลีกเลี่ยงและเข้าใจพิษภัยของการสูบบุหรี่มากขึ้น และช่วงคะแนน 4-5 เป็นระดับที่นักเรียนยังสามารถเลิกสูบบุหรี่ได้ด้วยตนเอง หรือสามารถใช้พฤติกรรมบำบัดเข้ารับการเลิกบุหรี่ได้ อีกทั้งการได้รับการคัดกรอง และตรวจสอบจากทางโรงเรียนทำให้นักเรียนมีความระมัดระวังและไม่ให้ความสนใจต่อการสูบบุหรี่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชณิษฐ์ชา บุญเสริม ผกามาศ, สุจิตติวนิช และวราชา รวีสานนท์ (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนในจังหวัดชัยภูมิ พบว่าผู้สูบบุหรี่ส่วนใหญ่อายุตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป และมีพฤติกรรมการเลียนแบบจากเพื่อนและครอบครัว และเริ่มสูบบุหรี่จากการอยากทดลองสูบบุหรี่จึงทำให้มีระดับสารนิโคตินอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการลด ละ เลิกสูบบุหรี่ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมลด ละ เลิกสูบบุหรี่ 6 ขั้นตอน ที่ให้นักเรียนเข้าร่วมเพื่อปรับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของตนเอง โดยจะมีการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด 3 ครั้ง จะพบว่าในแต่ละครั้งจะมีจำนวนนักเรียนที่ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อปรับพฤติกรรมของตนเองเพิ่มขึ้น โดยกิจกรรมการจัดทำตารางบันทึกการลด ละ เลิกบุหรี่เป็นกิจกรรมที่นักเรียนให้ความสนใจเข้าร่วมมากที่สุดคิดโดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 71.5 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น พยายามให้นักเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม โดยเฉพาะนักเรียนที่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่หนัก และ

ตัวนักเรียนเองที่มีความต้องการและมีแรงจูงใจอยากเลิกสูบบุหรี่ นักเรียนสามารถทราบถึงโทษของการสูบบุหรี่ และเกิดจากความร่วมมือของโรงเรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียน โดยกระทำอย่างจริงจัง และขยายผลไปยังครอบครัวนักเรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ภาวิศา ระยา และคณะ (2558) ที่ได้ทำการศึกษาการจัดกิจกรรมช่วยเลิกบุหรี่โดยประยุกต์แบบจำลองขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมาจำแนกบุคคลและจัดขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งเมื่อเวลาผ่านไป 8 สัปดาห์พบว่าพฤติกรรมการเลิกบุหรี่ดีขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครู อาจารย์ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริม พัฒนา หรือปรับพฤติกรรมของเยาวชนที่ติดบุหรี่ หากต้องการการนำกระบวนการเปลี่ยนความคิดและการวางเงื่อนไขพฤติกรรมเพื่อลดการสูบบุหรี่ สำหรับนักศึกษาที่ติดบุหรี่ไปใช้ เพื่อช่วยให้นักศึกษาที่ติดบุหรี่ลด ละ เลิกพฤติกรรมสูบบุหรี่ ควรศึกษาเรียนรู้ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งวิธีการและขั้นตอนการใช้กระบวนการอย่างละเอียด

2. ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือการช่วยเหลือนักเรียนที่มีพฤติกรรมติดบุหรี่ให้สำเร็จ จะต้องอาศัยความร่วมมือกับครอบครัว หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น โรงพยาบาล คลินิก ที่ให้คำแนะนำในการเลิกบุหรี่ เพื่อให้สามารถปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกันและเกิดความต่อเนื่องในการลด ละ เลิกบุหรี่ได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสูบบุหรี่ เช่น ทักษะชีวิต แรงสนับสนุนทางสังคม

2. ควรมีการศึกษาโดยการหาข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) เพื่อศึกษาว่าการที่นักเรียนมีพฤติกรรมสูบบุหรี่นั้นมาจากสาเหตุใด

3. ศึกษาพฤติกรรมสูบบุหรี่ โดยใช้ทฤษฎีอื่นๆ ร่วมด้วย เพื่อการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมต่างๆ กับพฤติกรรมสูบบุหรี่ให้สมบูรณ์มากขึ้น

บรรณานุกรม

- ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ มหาวิทยาลัยมหิดล(ศจย.),(2561). รายงานสถิติ การบริโภคยาสูบของประเทศไทย พ.ศ.2561. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริม สุขภาพ (สสส.).
- ชนิษฐ์ชา บุญเสริม, ผกามาศ สุธิตาวิช และวราชา ภิวิสานนท์. (2552). “การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน ในจังหวัดชัยภูมิ,” วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ. 3(2) , 6-14 .
- นนทรีสัจจาธรรม. (2555). ทศนคติ และความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ของนักศึกษา วิทยาลัยราช พุทศย์. รายงานการวิจัย. วิทยาลัยราชพุทศย์
- สุขุมาลัย ประสมศักดิ์. (2551). ปัจจัยและผลที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ และพฤติกรรมการเลิกสูบบุหรี่ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. รายงานการวิจัย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- ใจชื่น ตะเกาพงษ์.(2550). พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวรรณณี จรุงจิตอารี, วัฒนารี อัมมารธน์ และจตุพร วิจิตสระน้อย. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของผู้หญิงในชุมชนเมือง. วารสารสาธารณสุข ปีที่ 43(3). 281-295.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2558).คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”. กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- ชูศรี วงศ์รัตน์.(2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ : ศูนย์ หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดารณี เกตุอุไร. (2533) สุขศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- บังอร ดวงรัตน์. (2541) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติเพื่อป้องกันการเสพยาสูบของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี. ปริญญา นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา
- ยวลักษณ์ ชันอาสา.(2541). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ขอ นักเรียน หญิง มัธยมศึกษาตอนปลาย และประกาศนียบัตรวิชาชีพ. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุรินทร์ ธีระวานิช. (2551). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อบุหรี่ของผู้บริโภคใน กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การตลาด) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวรรณณี แสงอาทิตย์. (2550). ปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงด้านการสูบบุหรี่ ต่อมสุรา และเสพยาสูบ

ติดในวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพ
เด็ก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เสาวนีย์ อินมั่นคง. (2551). การศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการพัฒนาโปรแกรมเพื่อลด

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนหญิง. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยา
การแนะแนว) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2551). สถานการณ์การสูบบุหรี่. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.nso.go.th>. วันที่สืบค้น 10 กรกฎาคม 2551.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

อาจารย์ ดร.ปัญญาพัฒน์ ชันทอง	อาจารย์ประจำสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา อาจารย์นิเทศก์โรงเรียนสุภาพะ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อาจารย์ ดร.วนิชา สาคร	อาจารย์ประจำสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา อาจารย์นิเทศก์โรงเรียนสุภาพะ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อาจารย์ธัญฉติ คำประเทือง	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาพิเศษ และภาษาไทย อาจารย์นิเทศก์โรงเรียนสุภาพะ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อาจารย์ ดร.ขจรพงษ์ ร่วมแก้ว	อาจารย์ประจำสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา อาจารย์นิเทศก์โรงเรียนสุภาพะ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อาจารย์สุนันทา กิณนรีวงศ์	อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย อาจารย์นิเทศก์โรงเรียนสุภาพะ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ภาคผนวก ข
เครื่องมือการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามสภาพการสอบบุหรีของนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพครู
การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ การลด ละ เลิกสอบบุหรีตามแนวทางการส่งเสริมสุข
ภาวะในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้วัตถุประสงค์เพื่อสอบถามสภาพการสอบบุหรีของนักเรียนในโรงเรียน
เครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู โดยแบ่งเป็น 2 ด้านดังนี้

1.1 ด้านพฤติกรรมการสอบบุหรี มีทั้งหมด 8 ข้อ

1.2 ด้านทัศนคติการสอบบุหรี มีทั้งหมด 10 ข้อ

2. แบบสอบเป็นแบบสอบถามระมาณค่า 5 ระดับ โดยมีระดับความคิดเห็นดังนี้

5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับมาก

3 หมายถึง ระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวอุบลวรรณ กิจคณะ

ผู้วิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ-สกุล.....ระดับชั้น.....อายุ.....

เพศ..... วัน/เดือน/ปี เกิด.....สถานศึกษา.....

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้.....

เบอร์โทรศัพท์.....E-mail.....

สถานภาพครอบครัว ( ) อยู่กับบิดามารดา ( ) อยู่กับบิดา ( ) อยู่กับมารดา ( ) อื่น ๆ

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1 ด้านพฤติกรรมกาสูบหรี่					
1. ท่านคิดว่าการสูบหรี่วันละไม่เกิน 3 มวนเป็นปริมาณที่เหมาะสมแล้ว					
2. ท่านสูบหรี่บ้างเป็นบางโอกาส					
3. เมื่อสูบหรี่แล้วไม่ส่งผลต่อสุขภาพมากกว่ายาเสพติดชนิดอื่น					
4. ท่านสูบหรี่ได้ทุกที่แม้ว่าจะอยู่ในโรงเรียน					
5. ท่านมีความรู้สึกว่าคุณเองติดบุหรี่					
6. ท่านรู้สึกหงุดหงิดเมื่อไม่ได้สูบหรี่					
7. ท่านมักจะไปแอบสูบหรี่ในห้องน้ำบ่อย ๆ					
8. ท่านสูบหรี่เพราะอยากลอง					
2 ด้านทัศนคติการสูบหรี่					
1. การสูบหรี่เป็นพฤติกรรมปกติของมนุษย์					
2. การสูบหรี่ช่วยคลาย ความเครียดลงได้					
3. การสูบหรี่ช่วงสอบช่วย ให้อ่านหนังสือได้นาน					
4. การสูบหรี่ทำให้ดึงดูดเพศตรงข้าม					
5. การสูบหรี่ในปริมาณที่ พอเหมาะไม่เป้นอันตรายต่อ สุขภาพ					
6. คนที่สูบหรี่จะเขาสังคมได้ ง่าย และมีเพื่อนมาก					
7. การสูบหรี่ช่วยให้มีสมาธิ หนักแน่น รอบคอบมากขึ้น					
8. คนที่สูบหรี่ส่วนใหญ่ จะ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง					
9. การสูบหรี่เป็นการเพิ่ม โอกาสเสี่ยงที่จะลองยาเสพติด ชนิดอื่น					
10. คนที่สูบหรี่ส่วนใหญ่จะเป็นคนที่อายุมากเกิน 30 ปีขึ้นไปแล้ว					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ .....

.....

.....

.....

2.1 แบบทดสอบฟาเจอร์สตรอมเพื่อวัดระดับการติดนิโคติน (Fagerstrom Test for Nicotine Dependence)

ชื่อ..... ชั้น.....

คำชี้แจง ในอดีตมีความเชื่อว่าการสูบบุหรี่เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากความเคยชินที่สามารถเลิกได้โดยอาศัยเพียงกำลังใจเท่านั้น อย่างไรก็ตามเมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา พบว่านิโคตินเป็นสารเสพติดที่มีฤทธิ์แรง ในบางคนอาจทำให้เกิดการเสพติดได้เทียบเท่าเอโรอีน แบบทดสอบนี้ช่วยให้คุณประเมินระดับการติดสารนิโคตินได้

1. โดยปกติคุณสูบบุหรี่
กี่มวนต่อวัน
☐ 10 มวนหรือน้อยกว่า	(0 คะแนน)
☐ 11 - 20 มวน	(1 คะแนน)
☐ 21 - 30 มวน	(2 คะแนน)
☐ 31 มวนขึ้นไป	(3 คะแนน)

2. หลับตึนนอนตอนเช้า
คุณสูบบุหรี่มวนแรกเมื่อไร
☐ ภายในห้านาทีหลังตื่นนอน	(3 คะแนน)
☐ 6 - 30 นาทีหลังตื่น	(2 คะแนน)
☐ 31 - 60 นาทีหลังตื่น	(1 คะแนน)
☐ มากกว่า 60 นาทีหลังตื่น	(0 คะแนน)

3. คุณสูบบุหรี่จัด
ในช่วงโมงหลังตื่นนอน
(สู่มากกว่าในช่วงเวลาอื่นของวัน)
☐ ใช่	(1 คะแนน)
☐ ไม่ใช่	(0 คะแนน)

52 เครือข่ายศูนย์เพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

4. บุหรี่มวนไหนที่
คุณไม่อยากเลิกมากที่สุด
☐ มวนแรกในตอนเช้า	(0 คะแนน)
☐ มวนอื่น ๆ	(0 คะแนน)

5. คุณรู้สึกลำบากหรือยุ่งยากไหม
ที่ต้องอยู่ในเขตปลอดบุหรี่
เช่น โรงภาพยนตร์ รถโดยสาร
☐ รู้สึกลำบาก	(1 คะแนน)
☐ ไม่รู้สึกลำบาก	(0 คะแนน)

6. คุณยังต้องสูบบุหรี่
แม้จะเจ็บป่วยนอนพัก
ตลอดในโรงพยาบาล
☐ ใช่	(1 คะแนน)
☐ ไม่ใช่	(0 คะแนน)

คะแนนรวม	

สุภาพบุรุษ/สุภาพสตรี หน้าต่อไป

แปลผลคะแนน

คะแนน

- 0 - 3 **ไม่นับว่าคุณติดสารนิโคติน** คุณสามารถเลิกได้ด้วยตนเอง หากเคยล้มเหลวจากความพยายามในการเลิกด้วยตนเองให้ลองใช้โปรแกรมการปรับพฤติกรรมเข้าช่วย
- 4 - 5 **คุณติดสารนิโคตินในระดับปานกลาง** คุณสามารถเลิกได้ด้วยตนเอง หากเคยล้มเหลวจากความพยายามในการเลิกด้วยตนเองให้ลองใช้โปรแกรมการปรับพฤติกรรมเข้าช่วย
- 6 - 7 **คุณติดสารนิโคตินในระดับปานกลาง** และมีแนวโน้มอย่างมากในการพัฒนาไปเป็นการติดสารนิโคตินในระดับสูง การเลิกบุหรี่เสียตั้งแต่วันนี้จะทำได้ง่ายกว่าการที่คุณจะยังสูบบุหรี่ต่อไป และจะมีแผนการเลิกในอนาคต หากเคยล้มเหลวจากการพยายามเลิกบุหรี่ด้วยตนเอง หรือร่วมกับการใช้พฤติกรรมบำบัดเสริม คุณควรไปพบแพทย์เพื่อรับคำปรึกษาเพื่อช่วยในการเลิกบุหรี่
- 8 - 9 **คุณติดสารนิโคตินในระดับสูง** คุณควรใส่ใจและให้ความสำคัญกับสุขภาพของคุณ และเอาใจใส่จริงจังในการเลิกบุหรี่ เพื่อชีวิตที่ดีขึ้น สำหรับคุณการเลิกบุหรี่ด้วยตนเอง หรือการใช้กำลังใจเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอในการรักษา หากเคยล้มเหลวจากการพยายามเลิกบุหรี่ด้วยตนเองหรือร่วมกับการใช้พฤติกรรมบำบัดเสริมหรือวิธีอื่น ๆ รวมทั้งการใช้แผ่นแปะนิโคตินหรือหมากฝรั่งนิโคตินมาแล้ว คุณควรไปพบแพทย์เพื่อรับคำปรึกษาเพื่อช่วยในการเลิกบุหรี่ เพื่อให้มีผลสำเร็จที่ดี
- 10 **คุณติดสารนิโคตินในระดับสูงมาก** คุณควรใส่ใจและให้ความสำคัญกับสุขภาพของคุณ และเอาใจใส่จริงจังในการเลิกบุหรี่ เพื่อชีวิตที่ดีขึ้น สำหรับคุณการเลิกบุหรี่ด้วยตนเอง หรือการใช้กำลังใจเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอในการรักษา หากเคยล้มเหลวจากการพยายามเลิกบุหรี่ด้วยตนเองหรือร่วมกับการใช้พฤติกรรมบำบัดเสริมหรือวิธีอื่น ๆ รวมทั้งการใช้แผ่นแปะนิโคติน หรือหมากฝรั่งนิโคตินมาแล้ว คุณควรไปพบแพทย์เพื่อรับคำปรึกษาเพื่อช่วยในการเลิกบุหรี่ เพื่อให้มีผลสำเร็จที่ดี

1. เครื่องมือที่ใช้ใน การบันทึกประวัตินักเรียน

1.1 แบบบันทึกประวัติการสูบบุหรี่ และการเลิกสูบบุหรี่ของนักเรียน

โรงเรียน.....

ตอนที่ 1 ประวัติส่วนตัว

ชื่อ-สกุล.....

อายุ.....ปี

เพศ ชาย หญิง

ชั้น ...../.....

ตอนที่ 2 ประวัติ / พฤติกรรมการสูบบุหรี่

1. นักเรียนเริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุ

- น้อยกว่า 11 ปี
 11 - 14 ปี
 15 - 20 ปี

2. ระยะเวลาที่สูบบุหรี่

- 0 - 2 ปี
 3 - 5 ปี
 มากกว่า 5 ปี

3. ชนิด/ยี่ห้อบุหรี่ที่สูบบุหรี่

โปรดระบุ .....

4. สูบบุหรี่ครั้งแรกด้วยสาเหตุใด

- สูบบุหรี่เพราะตามเพื่อน
 สูบบุหรี่เพราะอยากลอง
 สูบบุหรี่เพราะถูกชักชวน
 สูบบุหรี่เพราะเห็นคนในครอบครัวสูบบุหรี่
 อื่น ๆ ระบุ.....

5. สาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้นักเรียนสูบบุหรี่ในทุกวันนี้
- สูบบุหรี่เพราะพยายามเลิกแล้วไม่สำเร็จ
  - สูบบุหรี่เพื่อลดความเครียด
  - สูบบุหรี่เพื่อความเพลิดเพลิน
  - สูบบุหรี่เพราะเกิดความเบื่อหน่าย
  - สูบบุหรี่เพื่อเพิ่มความมั่นใจ
  - สูบบุหรี่เพื่อเข้าสังคม
  - สูบบุหรี่แก่งงานนอน
  - อื่น ๆ ระบุ.....
6. บุคคลในครอบครัว/คนใกล้ชิดที่สูบบุหรี่คือ
- พ่อ
  - ลุง ป้า น้า อา
  - ปู่ ตา
  - พี่
  - ไม่มีคนในครอบครัวสูบบุหรี่
7. ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา นักเรียนสูบบุหรี่บ่อยแค่ไหน
- ทุกวัน
  - 2 - 3 วัน/ครั้ง
  - 1 สัปดาห์/ครั้ง
  - มากกว่า 1 สัปดาห์/ครั้ง
8. ปริมาณที่นักเรียนสูบบุหรี่/วัน
- 1 - 5 มวน/วัน
  - 6 - 10 มวน/วัน
  - 11 - 20 มวน/วัน
  - 21 - 40 มวน/วัน
  - มากกว่า 40 มวน/วัน
9. ปริมาณที่นักเรียนสูบบุหรี่เมื่อเข้ากลุ่มดื่มแอลกอฮอล์
- จำนวนประมาณ.....มวน
10. นักเรียนเคยพยายามเลิกสูบบุหรี่หรือไม่
- เคย
  - ไม่เคย
11. จำนวนครั้งที่พยายามเลิกสูบบุหรี่
- 1 - 2 ครั้ง
  - 3 - 5 ครั้ง
  - 6 - 10 ครั้ง
  - มากกว่า 10 ครั้ง
12. ครั้งสุดท้ายเลิกได้นาน
- 1 - 7 วัน
  - 8 - 29 วัน
  - 30 - 59 วัน
  - 60 - 89 วัน
  - 90 - 120 วัน
  - 6 เดือน
  - 1 ปี
  - 2 ปี
  - มากกว่า 2 ปี ระบุ.....
13. ทำอย่างไรถึงเลิกได้
- พยายามไม่สูบบุหรี่
  - ไม่ออกจากบ้าน
  - อดทน มีสติ
  - ไม่เข้ากลุ่มเพื่อนที่สูบบุหรี่
  - คิดถึงพ่อกับแม่
  - อมลูกอม/เคี้ยวหมากฝรั่ง
  - อื่น ๆ ระบุ.....

14. เพราะอะไรจึงกลับไปสูบอีก

- เห็นเพื่อนสูบ
- คนในครอบครัวสูบ
- ออยากสูบ
- หงุดหงิด เบื่อ
- เครียด
- อื่น ๆ ระบุ.....

15. เคยเข้ารับการบำบัดหรือไม่

- เคย
- ไม่เคย

16. สาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้นักเรียนต้องการเลิกบุหรี่ครั้งนี้

- ต้องการเลิกเอง
- เพื่อตนเองและครอบครัว
- สุขภาพร่างกายไม่ดี
- เพื่อลดรายจ่าย
- ถูกบังคับจากคนรอบข้าง
- อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 3 ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

17. นักเรียนดื่มสุราหรือไม่

- ไม่ดื่ม
- ดื่ม สัปดาห์ละ.....ครั้ง

18. นักเรียนดื่มกาแฟหรือไม่

- ไม่ดื่ม
- ดื่ม

19. มีโรคประจำตัวหรือไม่

- ไม่มี
- มี ระบุ.....

20. นักเรียนมีอาการเหล่านี้หรือไม่

- ไอเรื้อรัง
- เสมหะมาก
- เจ็บหน้าอก
- เป็นหวัดบ่อยกว่าเดือนละ 1 ครั้ง
- มีกลิ่นปาก
- ผิวแห้ง
- ไม่มีอาการเหล่านี้
- อื่น ๆ ระบุ.....

งอิงจาก มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ (2550). โรงพยาบาลปลอดบุหรี่ต้นแบบ สรุบทเรียน 6 เดือน.

2. เครื่องมือที่ใช้ใน การคัดกรองนักเรียนเพื่อการช่วยเหลือ

2.1 แบบทดสอบ เรื่อง “สารพิษในบุหรี่”

จุดประสงค์การเรียนรู้ อธิบายส่วนประกอบของสารพิษในควันบุหรี่ และผลกระทบที่เกิดกับร่างกายและชีวิตมนุษย์ได้ (ความรู้)

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. สารพิษใดในบุหรี่ที่เป็นสารเสพติดและทำให้เกิดโรคหัวใจ

ก. ทาร์	ข. นิโคติน
ค. แอมโมเนีย	ง. ไนโตรเจนไดออกไซด์

2. สารพิษใดในบุหรี่ที่มีฤทธิ์กัดเนื้อเยื่อผิวหนังหลอดลมและถุงลมปอดจนทำให้เป็นโรคถุงลมปอดโป่งพอง

ก. ทาร์	ข. นิโคติน
ค. แอมโมเนีย	ง. ไนโตรเจนไดออกไซด์

3. สารพิษใดในบุหรี่ที่มีลักษณะเป็นยางเหนียวสีน้ำตาลจะรวมตัวกับฝุ่นละอองที่สุดเข้าไปทำให้เกิดอาการไอและก่อให้เกิดมะเร็งปอด

ก. ทาร์	ข. นิโคติน
ค. แอมโมเนีย	ง. ไนโตรเจนไดออกไซด์

4. สารพิษใดในบุหรี่ที่ใช้ปรุงแต่งรสชาติทำให้เสพติด แสบตา แสบจมูก และหลอดลมอักเสบ

ก. ทาร์	ข. นิโคติน
ค. แอมโมเนีย	ง. ไนโตรเจนไดออกไซด์

5. สารพิษใดในบุหรี่ที่ใช้เป็นยาเบื่อหนู
 ก. ไซยาไนต์
 ค. คาร์บอนมอนอกไซด์
 ข. ฟอรั่มาร์ลดีไฮด์
 ง. ไฮโดรเจนไซยาไนต์
6. สารพิษใดในบุหรี่ที่ใช้ในการดองศพ
 ก. ไซยาไนต์
 ค. คาร์บอนมอนอกไซด์
 ข. ฟอรั่มาร์ลดีไฮด์
 ง. ไฮโดรเจนไซยาไนต์
7. สารพิษใดในบุหรี่ที่เป็นก๊าซชนิดเดียวกับที่พ่นออกมาจากท่อไอเสียรถยนต์ เมื่อเข้าสู่ร่างกายจะไปขัดขวางการลำเลียงออกซิเจนทำให้ผู้สูบบุหรี่ได้รับออกซิเจนน้อยลง หัวใจเต้นเร็ว และ ทำงานหนักขึ้น
 ก. ไซยาไนต์
 ค. คาร์บอนมอนอกไซด์
 ข. ฟอรั่มาร์ลดีไฮด์
 ง. ไฮโดรเจนไซยาไนต์
8. สารพิษใดในบุหรี่ที่เป็นก๊าซพิษใช้ในสงคราม เมื่อสูดดมเข้าไปจะทำให้เกิดอาการไอ มีเสมหะ และเป็นโรคหลอดลมอักเสบเรื้อรัง
 ก. ไซยาไนต์
 ค. คาร์บอนมอนอกไซด์
 ข. ฟอรั่มาร์ลดีไฮด์
 ง. ไฮโดรเจนไซยาไนต์
9. จากการทดลอง “ผลการเผาไหม้ของบุหรี่” จะพบว่าสารที่ใช้อุดกั้นบุหรี่แทนก้นกรองจะมีสารพิษเกาะอยู่สารพิษนั้นมีลักษณะเป็นสีใด
 ก. สีเทาหรือสีดำ
 ค. สีแดงหรือสีเลือดหมู
 ข. สีม่วงหรือสีน้ำเงินเข้ม
 ง. สีเหลืองหรือสีน้ำตาลเข้ม
10. ในบรรดาสารพิษของบุหรี่สารชนิดใดที่เข้าสู่สมองได้เร็วที่สุดภายใน 7 วินาที และมีฤทธิ์กดระบบประสาททำให้เลิกสูบบุหรี่ยาก
 ก. ทาร์
 ค. คาร์บอนมอนอกไซด์
 ข. นิโคติน
 ง. ไฮโดรเจนไซยาไนต์

เฉลยแบบทดสอบ เรื่อง “สารพิษในบุหรี่”

1. ข 2. ง 3. ก 4. ค 5. ก 6. ข 7. ค 8. ง 9. ง 10. ข

3. เครื่องมือที่ใช้ใน การช่วยเหลือ

3.1 แบบบันทึกการให้คำปรึกษารายบุคคล

ชื่อ..... ชั้น...../..... อายุ.....ปี
ครั้งที่ 1 วันที่..... เวลา.....-.....น. สถานที่.....

บันทึกการให้คำปรึกษา

1. การสร้างความคุ้นเคยและแลกเปลี่ยนประสบการณ์

.....
.....

2. การสร้างแรงจูงใจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

3. บอกวิธีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อเลิกสูบบุหรี่

- ❖ ยืดเวลาการสูบออกไป (Delay) อย่าสูบบุหรี่ทันทีที่อยากสูบ ยืดเวลาออกไปเรื่อยๆ ความอยากสูบบุหรี่จะบรรเทาลงหรือหายไป
- ❖ หายใจเข้าออกลึกๆ ช้าๆ (Deep Breath) เพื่อคลายความรู้สึกเครียดและอยากสูบบุหรี่
- ❖ วารีบำบัด (Drink Water) ดื่มน้ำช้าๆ อบอุ่น /ล้างหน้า /บ้วนปาก/แปรงฟันหรืออาบน้ำ เพื่อคลายความหงุดหงิด
- ❖ หาสิ่งอื่นทำแทนการสูบบุหรี่ (Do Something else) เพื่อเบี่ยงเบนความสนใจออกจากความอยากสูบบุหรี่ เช่น ลุกเดิน อ่านหนังสือ ฟังเพลง ออกกำลังกาย พูดคุยกับเพื่อน หรือทำสิ่งอื่นที่ชอบ

❖ คิดถึงความตั้งใจที่จะเลิกสูบบุหรี่ (Destination /Discuss with a friend or family)
เช่น สิ่งดี ๆ ที่จะเกิดขึ้น พูดคุยกับคนที่กำลังใจ

4. กำหนดเป้าหมาย ระบุความตั้งใจ กำหนดวันที่จะเลิกสูบบุหรี่

.....

5. ประเมินผลการให้คำปรึกษา

- ต้องให้คำปรึกษาต่อเนื่อง นัดหมายครั้งต่อไป วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....
- รอดติดตามผลจากครั้งนี้
- ยุติการปรึกษาได้
- ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอก

ลงชื่อผู้ให้คำปรึกษา.....

(.....)

...../...../.....

บันทึกการให้คำปรึกษา

ครั้งที่ ..... วันที่..... เวลา..... - .....น. สถานที่.....

1. ติดตามผลการเลิกบุหรี่

.....

2. ปัญหาอุปสรรค

.....

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

3. แนวทางการช่วยเหลือ

.....

4. ประเมินผลการให้คำปรึกษา

- ต้องให้คำปรึกษาต่อเนื่อง นัดหมายครั้งต่อไป วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....
- รอดติดตามผลจากครั้งนี้
- ยุติการปรึกษาได้
- ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอก

ลงชื่อผู้ให้คำปรึกษา.....

(.....)

...../...../.....

3.2 แบบบันทึกการให้คำปรึกษารายบุคคล

ชื่อ ..... ชั้น ...../..... อายุ ..... ปี

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	การสอบนุหรี		บันทึกการให้คำปรึกษา
		สอบ	ไม่สอบ	

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ลงชื่อผู้ให้คำปรึกษา.....
(.....)
...../...../.....

3.4 ตารางปรับพฤติกรรม

ชื่อ..... ชั้น ...../.....

วัน เดือน ปี	เหตุการณ์/ เวลาที่สูบ	ระดับความอยากใน การสูบบุหรี่			การทำพฤติกรรมอื่น แทนการสูบบุหรี่	ผล	
		มาก	ปาน กลาง	น้อย		สูบ	ไม่สูบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

..... ผู้บันทึก
...../...../.....

อ้างอิงจาก ศูนย์ข้อมูล มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ : กรุงเทพมหานคร

4. เครื่องมือที่ใช้ใน การติดตามผล

4.1 แบบติดตามผลการให้คำปรึกษา

ครั้งที่	วันที่	เลิกได้	แรงจูงใจที่ทำให้เลิกได้	กลับไปสู่อีก	ปัญหา/อุปสรรค
1 (3 วัน)					
2 (7 วัน)					
3 (14 วัน)					
4 (21 วัน)					
5 (1 เดือน)					

4.2 รายงานตนเองเรื่องการเลิกบุหรี่ (Self Report)

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนรายงานผลการเลิกบุหรี่ที่นักเรียนแสดงความจำนงไว้กับทางโรงเรียน
ชื่อ..... ชั้น..... อายุ.....ปี กลุ่มคุณครู .....

1. สูบบุหรี่มานาน.....ปี
จำนวนบุหรี่ที่เคยสู่มากที่สุด.....มวน/ซอง ต่อวัน
จำนวนบุหรี่ที่เคยสู่น้อย.....มวน/ซอง ต่อวัน
2. ท่านเคยเลิกสูบบุหรี่มาก่อนหรือไม่
  - เคย จำนวน.....ครั้ง เหตุผลที่เลิกไม่สำเร็จ.....
  - ไม่เคย
3. การสูบบุหรี่มีผลต่อสุขภาพของท่านหรือไม่
  - ไม่มี
  - มี ระบุอาการ/โรค.....
4. แรงบันดาลใจที่ทำให้เลิกสูบบุหรี่
  - ทำเพื่อพ่อแม่
  - ทำเพื่อคนพิเศษ
  - ทำเพื่อสุขภาพของตนเอง
  - อื่น ๆ ระบุ.....
5. วิธีการที่ท่านใช้ในการเลิกบุหรี่
  - ใช้วิธีหักดิบ (หยุดเลย)
  - อมลูกอม/เคี้ยวหมากฝรั่ง
  - หลีกเลี้ยงไม่ไปสถานที่ที่มีคนสูบบุหรี่
  - คบเพื่อนที่ไม่สูบบุหรี่
  - อื่น ๆ ระบุ.....

6. อะไรเป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้ท่านอยากสูบบุหรี่
- เห็นคนสูบบุหรี่ / ได้กลิ่นบุหรี่ / มีคนยื่นบุหรี่ให้สูบ
  - ไปในสถานที่ที่เคยสูบบุหรี่
  - เครียด / เบื่อ / เหนงา / หงุดหงิด / โกรธ
  - อื่น ๆ ระบุ.....
7. ปัญหาอุปสรรคที่ท่านพบในการเลิกบุหรี่
- ความเคยชินที่เคยสูบ
  - เพื่อนชวน / ปฏิเสธไม่ได้
  - ไม่ได้ตั้งใจจริง
  - ไปที่ไหนก็มีแต่คนสูบบุหรี่ ทำให้อดใจไม่ได้
  - อื่น ๆ ระบุ.....
8. ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เลิกบุหรี่สำเร็จ
- ได้กำลังใจจาก.....
  - ตั้งใจจริง อยากทำสิ่งดี ๆ ให้กับตนเอง
  - คิดถึงอนาคต
  - อื่น ๆ ระบุ.....
9. นับแต่วันที่สูบบุหรี่มวนสุดท้ายวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
 ข้าพเจ้าหยุดสูบบุหรี่แล้วรวม.....เดือน.....วัน
10. ในการเลิกสูบบุหรี่ครั้งนี้ท่านคิดว่าทำได้สำเร็จกี่เปอร์เซ็นต์
- 100 %
  - 80 %
  - 50 %
  - 20 - 30 %
  - คิดว่าทำไม่สำเร็จ

11. สิ่งดี ๆ ในชีวิตที่ท่านได้รับหลังการเลิกบุหรี่

- สุขภาพแข็งแรงขึ้น
- บุคลิกภาพดีขึ้น
- อื่น ๆ ระบุ.....

12. บุคคลที่มีส่วนสำคัญในการช่วยให้ท่านเลิกบุหรี่คือ

- พ่อแม่/ผู้ปกครอง
- พี่/น้อง
- เพื่อน
- ครู
- อื่น ๆ ระบุ.....

13. บุคคลอื่นมีส่วนช่วยให้ท่านเลิกบุหรี่อย่างไร

- ให้กำลังใจ / ให้การดูแลเอาใจใส่
- ให้คำแนะนำ / ให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์
- อื่น ๆ ระบุ.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ลงชื่อ.....ผู้รายงาน
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY (.....)
ชั้น...../.....
...../...../.....

4.4 งานผลการช่วยให้นักเรียนเลิกสูบบุหรี่ โดยครูประเมิน

ชื่อคุณครู.....มีสมาชิกกลุ่มจำนวน.....คน
 ท่านพบกลุ่มสัปดาห์ละ.....ครั้ง ๆ ละ.....ชั่วโมง/นาที รวมทั้งหมด.....ครั้ง
 เทคนิค/กระบวนการ/วิธีการที่ท่านใช้ในการช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มให้เลิกบุหรี่.....
 ผลการช่วยเหลือนักเรียนให้เลิกบุหรี่ในกลุ่มของท่านมีดังนี้

ผลการเลิกบุหรี่	จำนวน/คน	ชื่อนักเรียน
1. กลุ่มที่เลิกสูบบุหรี่สำเร็จ		
2. กลุ่มที่สูบบุหรี่ลดลงแต่ยังไม่เด็ดขาด		
3. กลุ่มที่ไม่พัฒนา		

ท่านมีความพึงพอใจกับความสำเร็จที่ช่วยให้นักเรียนเลิกบุหรี่ครั้งนี้เพียงใด

พอใจมากที่สุด พอใจมาก ยังไม่พอใจ

อุปสรรคที่พบว่านักเรียนไม่สามารถเลิกบุหรี่ได้คือ

.....
 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกิจกรรมนี้

สิ่งที่ท่านได้เรียนรู้ในการช่วยเหลือนักเรียนให้เลิกบุหรี่

.....

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน
 (.....)

...../...../.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวอุบลวรรณ กิจคณะ
วัน เดือน ปีเกิด	6 ตุลาคม 2528
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	149/52 ถนนสีน่านนท์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 80 ถนนนครสวรรค์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2550	วท.บ. สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
พ.ศ.2552	วศ.ม. สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ.2560	ปร.ด. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรไทยปี พ.ศ. 2534-2560.....	3
1.2 จำนวน อัตราการสูบบุหรี่ และสัดส่วนผู้สูบบุหรี่ประจำของประชากรไทย อายุ 15 ปีขึ้นไป พ.ศ. 2534-2560.....	4
2.1 องค์ประกอบของสุขภาพ สุขภาวะ.....	9
2.2 15 แผนการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพสู่สังคมสุขภาวะ	10
2.3 ขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้สูบบุหรี่.....	29
2.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	35
3.1 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการสูบบุหรี่ ของนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู.....	36
3.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ตอนที่ 2 การศึกษาผลการจัดกิจกรรม การเรียนรู้การลด ละ เลิกสูบบุหรี่ตามแนวทางสุขภาวะของนักเรียน ในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู	40